

Matthew Wood

**MEDICINA HOLISTICĂ
ȘI MATRICEA
EXTRACELULARĂ**

Știința vindecării la nivel celular

Traducere de CORINA CATRANGIU

Informațiile din această carte au fost analizate și verificate cu atenție de către autor și editor, dar nu se poate oferi nicio garanție asupra veridicității acestora. Orice răspundere a autorului sau a editorului pentru vătămări corporale, daune materiale sau pierderi financiare este exclusă.

Toate drepturile sunt rezervate. Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă (fotocopiere, microfilm, prelucrare electronică a datelor sau alte metode), copierea și transmiterea de copii se realizează numai cu acordul scris al editorului.

În cazul în care această publicație conține linkuri către site-uri ale unor terțe părți, nu ne asumăm nicio responsabilitate pentru conținutul acestora, deoarece nu le adoptăm ca fiind ale noastre, ci doar facem referire la acestea în momentul publicării inițiale.

PRESTIGE

București - 2025

Titlul original: Holistic Medicine and the Extracellular Matrix

Copyright © 2021 by Matthew Wood

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or utilized in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

Copyright © 2025 Editura Prestige
pentru ediția în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
WOOD, MATTHEW

**Medicina holistică și matricea extracelulară: știința
vindecării la nivel celular** / Matthew Wood. - București:
Prestige, 2024
ISBN 978-630-332-088-5

615

Toate drepturile, rezervate!

Nicio parte a acestei cărți nu poate fi utilizată sau reprodusă
în vreun fel fără permisiunea scrisă a editurii, cu excepția citatelor
scurte, încorporate în articole critice sau în recenzii.

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeofical

Cuprins

Cuvânt înainte de Stephen Harrod Buhner	7
Introducere	13
<i>Justificarea științifică a medicinei holistice</i>	
1 Matricea extracelulară	29
<i>Sistemul primar de organe</i>	
2 Ce se întâmplă acolo?	65
<i>Apă, lumină, căldură, oxidare, chimie și electricitate</i>	
3 Substanța fundamentală	109
<i>Arhitectura matricei</i>	
4 Matricea și vindecarea rănilor	165
<i>Model pentru vindecarea leziunilor matricei</i>	
5 Locuitorii matricei	203
<i>Celule, țesuturi și organe</i>	
6 Noțiunea de intrare-mixare-ieșire a matricei	233
<i>Fundamentul tratamentului holistic</i>	
Concluzie	267
Anexă	269
<i>Homeostaza: echilibrul în matrice</i>	
Referințe	305

Introducere

Justificarea științifică a medicinei holistice

Privim matricea vie dintr-o multitudine de direcții, dar toate sunt interconectate. Ca la o sculptură elaborată, fiecare perspectivă ne oferă o imagine diferită... și sunt fără îndoială, alte perspective pe care încă nu le-am descoperit.

James L. Oschman (2016, 169)

Înainte de a deveni fitoterapeut, am fost artist. Una dintre lecțiile pe care le-am învățat ca artist este perspectiva. Se referă la abilitatea de a plasa obiectele din prim plan într-un raport corect cu cele din fundal. Aplicat în gestionarea vieților noastre, vorbim de „a avea perspectivă” în termeni ce țin de un management al vieții, adică să distingem care sunt probleme importante vieții, și care sunt mai puțin importante. O persoană poate avea o viziune distorsionată asupra a ceea ce este important în viața, dar în lumea artei, lipsa perspectivei este o chestiune crucială. Dacă lucrările unui artist nu au perspectivă, acest aspect va deveni evident și autorul va fi considerat un amator. Ar putea să fie acceptabil, în mod pecuniar,

chiar de dorit, dacă artistul face artă populară sau naivă ori dacă este un vizionar neinstruit, dar un profesionist nu poate fi scuzat când realizează opere de artă având o perspectivă greșită. Greșeala este evidentă și creează o neconformitate care deranjează.

Cum avem nevoie de perspectivă în artă și în viață, la fel de importantă este și în știință. Accentuarea excesivă sau familiarizarea excesivă cu un singur fapt poate duce la lipsa perspectivei științifice. Este o greșeală ușor de făcut atunci când lipsesc toate datele problemei, fapt des întâlnit în orice demers științific. Se întâmplă pentru că multe dintre conceptele de bază din biologie și din biomedicină folosite în ziua de azi datează din secolul al XIX-lea, când știința, pur și simplu, nu avea suficiente date pentru a stabili o perspectivă.

Nu de puține ori, se presupune că toate faptele sunt cunoscute și perspectiva derivată din ele este una corectă. Asta face ca greșeala să devină atât de înrădăcinată și să dobândească statutul de „adevăr”, atunci când, de fapt, este complet greșită. Aceasta este problema actuală a felului în care este înțeleasă matricea extracelulară (MEC) și celula. Teoria celulară a lui Rudolf Virchow (1821-1902) a fost în vogă atât de mult timp, de la mijlocul secolului al XIX-lea, că este imposibil pentru majoritatea oamenilor să-și imagineze celula altfel decât unitatea supremă a vieții și o entitate independentă care își dirijează propriul destin. Chiar și în prezent, când s-a dovedit că teoria este greșită, este încă acceptată pe scară largă și necontestată, atât de publicul neinformați, cât și de lumea științifică. Avem mai jos ca exemplu un citat tipic de pe un site holistic, responsabil, bazat pe știință:

Biologii care studiază natura organismelor vii de obicei se referă la celulă ca fiind cea mai mică unitate funcțională a vieții.

Nu vreau să dau adresa site-ului în cauză, **deoarece** este o sursă importantă și responsabilă din domeniul medicinei holistice, însă o folosesc pentru a arăta cât de înrădăcinată este această idee complet greșită, atât în știință, cât și în medicina convențională și în cea alternativă.

Se pare că fiecare celulă a corpului este controlată în totalitate de MEC din jurul său, de mediul din care face parte. Celulele se hrănesc, elimină deșeurile, se reproduc și migrează doar atunci când primesc semnalul de la sistemul regulator de bază (SRB), un sistem de comunicare încorporat în polimerii MEC, *exteriori celulei*. Prin urmare, unitatea supremă a vieții la organismele superioare nu este celula, ci unitatea capilară/matricea/unitatea celulară ca un întreg (Pischinger 2007). Asta înseamnă că la nivel celular, organismul funcționează ca un întreg și celulele sunt părți subordonate ale întregului. Alfred Pischinger (1903-1982) descoperă sistemul regulator de bază care demonstrează principiul fundamental holismului.

Ai putea spune: „Dar cum rămâne cu celula care plutește singură în ocean? Cum de nu este ea căpitanul propriei nave? Pischinger și-a pus și el această problemă. A realizat că ideea unei celule care trăiește singură, independent de mediul ei, este imposibilă. Și a făcut următoarea remarcă:

Această afirmație are mai mult sens astăzi, când suntem conștienți de importanța biomului în care trăim și a microbiomului alcătuit din microorganismele ce trăiesc în corpul uman. Mediul este sistemul regulator absolut pentru om și pentru amibă.

Există un motiv important pentru care Pischinger a reușit să înțeleagă aceste lucruri și alții nu. A fost medic holistic și cercetător la Facultatea de Medicină a Universității din Viena. Era descendentul unor medici și cercetători ai acelei școli care au opus rezistență, de la bun început, teoriei celulare a lui Virchow. Acest lucru i-a oferit o perspectivă diferită față de cei care, din trecut și din prezent, au rămas captivi teoriei celulare.

Atunci când Virchow devenea o figură proeminentă în domeniu, acestuia i s-a opus Carl von Rokitansky (1804-1878), decan al prestigioasei școli de medicină de la Viena. Acesta nu ar fi fost de acord cu Virchow, și următoarele patru sau cinci generații, au dus o luptă discretă cu această teorie, până când, în cele din urmă, Pischinger reușește să demonstreze ca Virchow greșise. Pentru mine aceasta este o poveste ce denotă rezistența în fața erorilor științifice, mult mai remarcabilă ca, de exemplu, procesul lui Galileo Galilei cu Biserica Catolică, fiind implicate mai multe generații, și nu a fost o confruntare la nivel de individ. În mod ironic, a fost vorba despre o lipsă de viziune științifică foarte similară cu rezistența la geocentrism: citocentrism.

1 Folosită în sens metaforic de autor, se referă la mediul în care trăiește și funcționează celula (n. trad.)

Descoperirea SRB justifică modelul holistic de medicină, pentru că ne arată că la nivel celular organismul operează ca un întreg căreia fiecare celulă îi este subordonată pe deplin. Condamnă în egală măsură reducționismul ca bază a biologiei și medicinei, din moment ce demonstrează că sănătatea fiecărei celule este controlată de organism, fiind parte a întregului sistem. Ca atare, ajunge chiar să condamne și terapia convențională medicamentoasă. Cum Pischinger subliniază, direcționarea medicamentului către receptorul local de pe membrana celulară, face ca acesta să evite SRB, prin urmare, slăbește capacitatea de autoreglare a organismului. Tratamentul corect trebuie îndreptat către SRB și către polimerii matricei care îl susțin. Terapia holistică a fost îndreptată dintotdeauna către întreaga ființă, nu către celulă, cu atât mai puțin către receptorul de pe fiecare membrană celulară.

Pischinger publică pentru prima oară aceste informații în anul 1975, în limba engleză, în lucrarea cu titlul: *Matricea și reglarea matricei: Bazele teoriei holistice în medicină*. Cu toate acestea, rămâne în mare parte necunoscută publicului, chiar și pentru adepții medicinei holistice. Această omisiune nu este în totalitate intenționată: în calitate de cercetător în domeniu, Anna Dongari-Bagtzoglou (2008, 201), afirmă: „Simpla vizualizare a MEC a fost problematică.” Dacă ne antrenăm gândirea pe baza presupunerilor greșite, nu putem vedea lucrurile corect. Nu suntem deloc conștienți de lipsa noastră de perspectivă.

Recunoașterea matricei a avut ca rezultat apariția progreselor în anumite domenii. Pentru a înțelege procesul de vindecare a rănilor, sunt necesare cunoștințe despre terenul local al substanței fundamentale care alcătuiește

structura arhitecturală a matricei. Studiul vindecării rănilor este, de fapt, una dintre modalitățile cele mai simple de a obține o imagine completă asupra MEC. Din acest motiv, am dedicat un capitol întreg acestui subiect, în care găsim și câteva plante medicinale, ale căror efecte nu le-am înțeles pe deplin până n-am priceput cum funcționează matricea. Un alt domeniu în care știința a acceptat și a lucrat cu perspectiva „pischingeriană” este înțelegerea și tratamentul cancerului. Există mai multe motive semnalate în capitolul 3, „Substanța fundamentală”, de ce este imposibil să înțelegi sau să tratezi anumite tipuri de cancer fără a aprecia rolul matricei în dezvoltarea, limitarea, semnalizarea și extinderea acestora. Pischinger însuși a înțeles acest lucru înainte de moartea sa în 1982.

Cercetările ulterioare au arătat că fiecare organ este înconjurat de propria matrice, are o structură chimică specifică și sistem regulator, și este acoperit de o membrană seroasă. Dat fiindcă membrana seroasă are o structură permeabilă, organul sau țesutul corpului nu se află într-o poziție izolată, ci într-o relație de contiguitate cu acesta. Pe de altă parte, există și un element de independență față de întreg. Asta înseamnă că, în limitele sale, organul duce o viață proprie. Se dezvoltă printr-o intercomunicare complexă în propria matrice și continuă această comunicare pe tot parcursul vieții (Frantz, Steward și Weaver 2010). Acest lucru justifică perspectiva medicinei holistice, care pune mare valoare nu doar pe întregul organism, dar și pe tratarea țesutului, organului, sistemului său (utilizând o expresie din medicina chineză tradițională), „sistemul de organe”. Fiecare sunt văzute acum drept un „un întreg mai mic” care operează în interiorul ansamblului mai mare al

organismului, iar organismul, la rândul lui, operează în interiorul marelui ansamblu care este Natura. Se pare că medicina populară cu ale sale „remedii pentru ficat” sau „remedii pentru stomac”, este bazată pe fapte medicale. Bineînțeles că această idee nu este o noutate în medicina convențională, unde specialitățile sunt frecvent definite de organe sau sisteme.

Dacă vom deconstrui și reconstrui matricea, trebuie să privim mai atent și celula din interiorul matricei. O nouă viziune asupra celulei, compatibilă cu munca lui Pischinger, a fost elaborată de Gerarld H. Pollack (2001). Cele două puncte de vedere sunt integrate de Elliot Overton (2018). Aceleași principii care funcționează în matrice – prezența unor polimeri care îngroașă fluidele și devin „vâscoase” sau „gelatinoase”, polimerilor încărcăți electric care transportă semnale – ce se extind și la sistemul de comunicare din interiorul celulei. Trebuie să ne îndreptăm atenția și către bacterii, ele comunicând în interiorul și prin intermediul matricei prin sensibilitatea la cvarum, un proces descris în capitolul 3.

Un model mult mai actual este răspunsul celular la pericol (vezi capitolul 5). În acest moment, modelul plasează răspunsul primar într-o singură celulă (trimitând informația prin matrice către celulele adiacente), astfel că, această teorie face ca balanța să încline în favoarea lui Virchow. Cu toate acestea, este imposibil să credem că o celulă și al său răspuns defensiv funcționează în mod independent de matrice. Cu toate că este doar un „model” în momentul de față, am inclus o descriere a răspunsului celular la pericol, conceptul fiind foarte logic. De asemenea, demonstrează că poate exista o „rezis-

tență” din partea celulei către matrice. Este foarte greu să determinăm proporția exactă a influenței mediului asupra funcționării celulei în comparație cu capacitatea celulei de a acționa independent.

Pischinger a înțeles că a descoperit un mecanism fundamental pe care să dezvolte medicina holistică. Organismul acționează și reacționează ca un întreg, în niciun caz reduționismul – explorarea până la cele mai mici părți – nu poate ascunde unitatea ce se observă în acțiunea SRB. Pischinger a înțeles și că descoperirile lui vor fi ignorate. Trei sute de ani de reduționism merg înainte, în aceeași manieră în care geocentrismul a continuat să existe după ce a fost demontat. Părțile continuă să fie considerate mai importante decât întregul. Această perspectivă rămâne pe poziție din cauza obișnuinței, a gândirii superficiale, a influenței banilor, a medicinei axată pe profit și a politicilor de stat. Cercetările moderne asupra matricei au evoluat rapid, adâncindu-se în fragmentele și bucățile componente, dar ignorând aproape în totalitate holismul inerent descoperit de Pischinger.

CUM DE A PIERDUT ȘTIINȚA FIRUL?

Incapacitatea de a percepe sau de a înțelege MEC nu este o greșeală mică. Conștientizarea MEC este la fel de importantă precum înțelegerea heliocentrismului. Nu este o exagerare să spunem că biologia și medicina au pierdut contactul cu realitatea fiziologică. Care poate fi explicația unei asemenea erori? Una este să te opui holismului pentru că „nu este dovedit”, dar este o altă problemă să te

opui holismului după ce s-a demonstrat că este adevărat. Am putea spune că știința a pierdut contactul cu realitatea.

Spre finalul lucrării *Matricea extracelulară*, l-am întâlnit pe cercetătorul medical de profil holistic, Arthur Firstenberg, în Santa Fe, New Mexico, și mi-a fost făcută cunoscută deosebita lui lucrare, *Curcubeul invizibil: Istoria electricității și a vieții* (2016). Până atunci, am fost un sceptic cu privire la influența frecvențelor electromagnetice (cunoscute și ca FEM) asupra sănătății. Dar nu la acest subiect vreau să fac referire acum. Arthur propunea o explicație pe care am considerat-o simpatică și ingenioasă la întrebarea când și cum a luat-o medicina modernă pe calea deziluziei.

După cel de-al Doilea Război Mondial, spune el, numărul de chimicale introduse în industrie și știință, fără un studiu atent asupra potențialului toxic, a crescut cu zecele de mii. Medicina trebuia să aleagă: putea să ceară ca aceste substanțe să fie studiate înainte de a fi eliberate în siguranță, în mediu, sau se putea supune forței de neoprit a puterii și banilor care începea să se bazeze pe aceste substanțe în industrie, comerț, politică, medicină. Cei mai de seamă oamenii din domeniul științelor medicale n-au putut decât să facă un compromis în privința standardelor ce se impuneau. Noua bază a medicinei ajunge să fie acceptată prin lipsa unei majorități care să conteste și să examineze îndeaproape situația. Lucru ce a dus la o poziție dogmatică mai feroce decât cea întâlnită în prima jumătate a secolului XX.